

Lægdsruller før 1788

Både da landmilitsten blev indført i 1701, og da den senere blev genindført i 1733, var grundtanken, at hvert lægd skulle stille én soldat og selv sørge for at erstatte ham, når han ikke længere skulle være soldat.

De karle, der kunne komme på tale som erstatning, kaldtes reserver, og det var oftest dem, man førte lægdsruller over.

Lægdernes størrelse blev fastsat til 20 tdr. hartkorn, hvilket gav knapt 18.000 lægder i hele kongeriget, minus Bornholm.

I de lægder, hvor der kun var én eller to proprietærer (ejere af jorden), skulle disse selv stå for administrationen.

Var der flere end to proprietærer i et lægd, var det et såkaldt strølægd, og hér overtog den lokale amtsforvalter administrationen.

Var kongen eneste proprietær i et lægd, stod amtsforvalteren ligeledes for administrationen.

Reserverullealderen 1701-1788:

1701-1730:	14-35 år	1742-1764:	9-40 år
1733-1742:	14-36 år	1764-1788:	4-40 år

De ordinære lægders størrelse 1701-1788:

1701-1724:	20 tdr. hartkorn	1764-1767:	32 tdr. hartkorn
1724-1730:	32 tdr. hartkorn	1767-1774:	46 tdr. hartkorn
1733-1742:	60 tdr. hartkorn	1774-1788:	22 tdr. hartkorn
1742-1764:	40 tdr. hartkorn		

I årene 1710-1725 og 1757-1788 rekrutterede man karle fra landmilitreserven til erstatning for soldater i de hvervede regimenter. Disse soldater blev udskrevet fra større lægder, da grundtanken stadig var: ét lægd = én soldat. Lægderne størrelse afspejler rekrutteringsbehovet.

De ekstraordinære lægders størrelse 1710-1725 og 1757-1788:

1710:	60 tdr. hartkorn	1722:	170 tdr. hartkorn	1767-1772:	529 tdr. hartkorn
1712:	140 tdr. hartkorn	1725:	121 tdr. hartkorn	1776:	400 tdr. hartkorn
1713:	80 tdr. hartkorn	1757:	280 tdr. hartkorn	1785-1788:	532 tdr. hartkorn
1718:	75 tdr. hartkorn	1762:	160 tdr. hartkorn		

For yderligere gennemgang af landmilitstens administration henvises til indledningen til: *Oversigt over udskrivningsarkivalier 1700-1788 i Landsarkivet for Nørrejylland*, der findes på Arkivalieronline.